

Remissvar från **MRV** gällande:

Vägar till hållbara vattentjänster

SOU 2018:34

MRV, branschorganisationen för EN-godkända minireningsverk tackar för inbjudan att inlämna ett remissvar till betänkandet SOU 2018 ”Vägar till hållbara vattentjänster”.

MRV ser flera goda initiativ i förslaget som vi bedömer har potential att gynna åtgärderna för att förbättra de enskilda avloppen i Sverige.

MRV ser även några allvarliga brister i rapporten som riskerar att motverka den övergripande önskan att Sverige börjar röra sig emot mindre utsläpp från de enskilda avloppen. Bristerna är desamma som MRV (bland flera andra remissinstanser) har gett uttryck för i samtliga remissvar sedan Havs- och vattenmyndigheten började gå ut med remisser till sitt Regeringsuppdrag från 2012. MRV är fortsatt förundrade över att teknikneutralitet, mätbarhet och spårbarhet inte är naturliga krav på en miljöfarlig verksamhet. MRV är medvetna om att dessa frågeställningar inte är direkt adresserade i utredarens uppdrag. Tyvärr ser vi förslag i rapporten som pekar i samma teknikstyrande riktning som Havs- och vattenmyndigheten ger uttryck för.

Vi ser dock att regeringen med denna rapport som utgångspunkt har en utmärkt möjlighet att påbörja ett arbete där åtgärdstakten stiger till långsiktigt uthålliga nivåer. MRV ger i detta remissvar förslag på åtgärder som kan leda oss mot en teknikneutral lagstiftning och tillämpning både vad gäller renings- och kretsloppskrav.

En differentierad och prioriterad kretsloppsdefinition behövs.

För att möjliggöra synergier med kommunala reningsverk och effektivast kunna ta till vara på och möjliggöra kretslopp av ändliga resurser, bör en differentiering av kretsloppskrav definieras på så sätt att rätt prioriteringar kan göras.

Avloppsdeklaration är ett utmärkt första steg.

Förslaget om en avloppsdeklaration möjliggör central informationsinsamling och hantering. Det skapar prioriteringsunderlag för tillsynsmyndighet att effektivisera sitt arbete. Vissa justeringar i förslaget behövs för att komma till rätta med felaktiga installationer av enskilt avlopp som sker idag.

Havs- och vatten- myndigheten ej lämplig för föreskriftsrätt.

MRV kan inte förstå annat än att utredningen föreslår att det av regeringen nerlagda författningsförslaget nu ska ges möjlighet att implementeras genom att Havs- och vattenmyndigheten får föreskriftsrätt. Detta kan inte bero på något annat än ett missförstånd hos rapportförfattarna.

Havs- och vatten- myndigheten behöver ersättas.

I över 6 år har Havs- och vattenmyndigheten arbetat med ämnet enskilt avlopp utan större framgång. Arbetet från myndigheten har präglats av bristande kompetens och resursbrist samt avsaknad av tillämpning av regelverket. Det är dags att tilldela uppdraget till mer lämplig myndighet.

En differentierad och prioriterad kretsloppsdefinition behövs

MRV har i remissrundor, alltsedan Havs- och vattenmyndigheten lämnat ifrån sig rapporter under perioden 2013-2016, uppmärksammat och påpekat hur Havs- och vattenmyndigheten enträget styr sitt arbete mot att Sverige ska återgå till teknikstyrande riktlinjer. Genom att förespråka icke mätbara lösningar och definiera så kallade ”noll utsläpp” på ett icke förankrat eller underbyggt sätt undergräver Havs- och vattenmyndigheten trovärdigheten för arbetet med att förbättra kvaliteten på de enskilda avloppen. Därför påtalar MRV än en gång hur ytterst viktigt det är med ett teknikneutralt regelverk i det långsiktiga arbetet med att förbättra de enskilda avloppen i Sverige.

Vad gäller kretslopp är det som också nämns i utredningen viktigt att inte bara fokusera på de små avloppen utan även involvera de stora avloppsreningsverken. Ett effektivt kretslopp behöver lösa utmaningen med stora slamvolym, långa transportavstånd och höga krav (giftfri) på kretsloppsfractionen. Det blir m a o extremt viktigt att Sverige via kommunerna tar ett grepp om helheten för att möjliggöra ett effektivt och hållbart kretslopp.

Det understryks av utredningen att en definition behövs av vad som avses med kretslopps- anpassade små avlopp och ett utformat förslag på en teknikneutral definition redovisas (sid 246). Ansatsen är god men behöver utredas ordentligt så att inte dessa definitioner motverkar syftet att kunna kretsloppsåterföra kritiska näringsämnen m h a en giftfri fraktion.

MRV anser att det bör utredas vad som är viktigt att fokusera på i form av kretslopp av närings- ämnen. Det nämns ofta att fosfor och kväve tillsammans är utgångspunkten för ett kretslopp för små avlopp och att det tekniskt sett idag endast skall finnas ett tekniskt alternativ till kretslopp av dessa ämnen.

Denna cocktail-definition med tillhörande kretsloppshantering blir ytterst begränsande. Dessa två ämnen är tveklöst viktiga näringsämnen för alla lantbrukare. Men dessa två krets- loppsfractioner bör klassificeras var för sig då både tillgång, uppsamling och efterbearbetning av dessa ämnen skiljer sig åt markant. Angelägenheten att kretsloppshandera dessa två ämnen är också drastiskt olika. Fosfor är en ändlig resurs där tillgången redan nu betraktas som ett nära förestående hot för matproduktionen. Kväve i sin tur finns i rikliga mängder men är energikrävande att anrika till ett gödningsmedel. Om man antar att framtagandet av kväve- gödning görs uteslutande med energi från förnybara energikällor blir kväveframställningen endast en fråga om att säkerställa en miljövänlig energiproduktion, vilket är ett globalt hög- prioriterat område.

Om det finns en tilltro till att olika tekniska lösningar kan lösa olika problem så blir ett korrekt uppsatt teknikneutralt regelverk helt kritiskt för att nya härliga tekniska lösningar ska få möjlighet att växa fram.

MRV anser att kretsloppsfractionerna fosfor och kväve skall klassas var för sig och att dessa bör prioriteras var för sig. MRV anser att fokus skall ligga på att få till ett fungerande kretslopp för fosfor.

Anledningen till detta är flera:

- Det är för samhället som helhet viktigare att fokusera på den ändliga resursen fosfor än andra icke ändliga resurser.
- Det finns idag ett nationellt miljömål om återföring av fosfor. Idag finns inget sådant för kväve.
- Det finns synergier med de stora reningsverken som ofta använder kemfällning, en metod som är enkel att installera även på mindre fastigheter. Behandling av slam från de enskilda avloppen i kombination med behandling av slam från de stora reningsverkens, för att skapa fosforkretslopp, blir därmed möjlig och stora infrastrukturella investeringar kan besparas samhället.
- Olika tekniker för fosforkretslopp finns sedan länge och investeringen för fastighetsägaren är skälig.
- Behovet av bidrag och utveckling av teknik är inte lika omfattande om fokus är fosfor.
- Investeringen för fastighetsägaren blir avsevärt lägre ifall kretsloppet adresserar enbart fosfor.

Det vore enligt MRV mer lämpligt att definiera kretsloppspotentialen inte bara till generella coctail-nivåer utan definiera kretsloppspotential per näringsämne. Det blir således ett mer flexibelt regelverk som även kan anpassas till den specifika plats avloppen kommer installeras. T ex. Skulle klasserna kunna definieras enligt nedan (% satser utelämnas tills vidare)

- Hög kretsloppspotential med avseende på fosfor
- Viss kretsloppspotential med avseende på fosfor
- Hög kretsloppspotential med avseende på kväve
- Viss kretsloppspotential med avseende på kväve
- Ingen kretsloppspotential

Detta ger en mycket större flexibilitet och möjlighet till teknikval och teknikkombinationer. Det blir också enklare att bedöma kostnadseffektivitet och investeringsnytta i relation till miljönyttan. Notera att detta inte motverkar innovativa coctail-lösningar som främjar både fosfor- och kvävekretslopp men det underlättar drastiskt innovationer som adresserar kretslopp av ett av ämnena.

Att enskilda fastighetsägare behöver göra teknikinvesteringar för att återföra fosfor i kretslopp är något som på bredden kan få genomslag och acceptans. En viss acceptans finns redan idag och om de stora reningsverken och enskilda avloppen kan ansluta till samma kretsloppsprocess kommer det att göra underverk för den gemensamma förståelsen. I eventuella specifika områden där kretslopp av kväve är motiverat behöver detta samspela med de större kommunala reningsverken och deras processer, alternativt utvecklas och byggs infrastruktur som möjliggör detta. Dagens system för att kretsloppsanpassa sig till kväve innebär omfattande lastbilstransporter och andra synnerligen besvärliga miljöaspekter som behöver vägas in (ex innehållet av mikroplaster, antibiotikarester, hormoner och andra riskabla ämnen som kan följa med dess kretsloppsfraktion). MRV uppmanar regeringen till att verkligen böttna och förstå vidden av att påföra alltför breda kretsloppskrav och istället fokusera på att verkligen realisera kretsloppet av den erkänt viktigaste och redan identifierade kretsloppsfraktionen, fosfor och samtidigt i regelverket öppna upp för giftfria kretsloppsprocesser även av andra ämnen där kväve är ett.

Det är positivt att utredningen fastslår och tydliggör att infiltrationsanläggningar och markbäddar inte är kretsloppslösningar varken med avseende på fosfor eller kväve.

Sammanfattning:

MRV uppskattar att rapporten tydligt konstaterar att Sveriges vanligaste avloppslösningar (infiltrationsanläggningar och markbäddar) inte erbjuder något kretslopp av fosfor eller kväve. MRV bejakar kretsloppskrav och anser att dessa krav kräver en helhetssyn där såväl kommunala som små avlopp omfattas av samma krav och idealt samma process för kretslopp. En differentiering av kretsloppskraven kommer att gynna en effektiv prioritering samt innovationer inom kretsloppshantering.

Avloppsdeklaration är ett utmärkt första steg

MRV ställer sig i grunden mycket positiva till en avloppsdeklaration men ser också en möjlighet att komplettera förslaget genom att delas upp den i två delar, avloppsdeklaration samt avloppsbesiktning.

Avloppsdeklaration:

Med avloppsdeklaration menar MRV: En deklaration som alla fastighetsägare gör och som innefattar vilken typ av avloppslösning fastigheten har enskilt avlopp, via samfällighet, kommunalt avlopp eller inget avlopp alls

Motiveringen till detta är att ingen i dagsläget vet hur många fastigheter som har enskilt avlopp. Genom att ha en första deklaration för alla som har en fastighet kommer de som idag har ett enskilt avlopp men som inte har det registrerat detta att bli synliga för myndigheterna. I en avloppsdeklaration fås fyra grupper av avloppsfastigheter.

1. Fastigheter med enskilt avlopp
2. Avlopp via en samfällighet
3. Fastigheter utan avlopp, exempelvis obebyggda tomter eller skogsfastigheter
4. Fastigheter med kommunalt avlopp.

De som registrerar att de har ett enskilt avlopp deklarerar enkla upplysningar såsom anläggningstyp, installationsår, bedömt skick, antal fastigheter/personer som är anslutna till avloppsanläggningen etc. Detta görs med fördel elektroniskt och med fördefinierade valmöjligheter. Genom att fastighetsägaren har fördefinierade svarsalternativ minskas kraven på kunskap hos fastighetsägaren. På detta sätt kommer myndigheter direkt kunna inventera/inspektera avloppslösningar som inte finns registrerade eller inte bedöms uppfylla dagens eller framtidens krav.

Efter den första deklarationen behöver bara den grupp som har enskilt avlopp att deklarerat avloppet regelbundet (t ex vart eller vartannat år) och då endast registrera de förändringar som har skett. Anledningen till en återkommande egen deklaration är att förändringar i boende etc. då snabbt fångas upp.

Avloppsdeklarationen skall alltså inte förväxlas med en besiktning av avloppet. Deklarationen är till för att bekräfta aktuell avloppssituation på fastigheten och ska inte ses som en tillsyn/inspektion/besiktning av anläggning. Syftet är att centralt samla in och tillhandahålla information om rådande situation. Informationen ligger sedan till grund för tillsynsmyndighetens prioritering av tillsyn.

Avloppsbesiktning:

Med avloppsbesiktning menar MRV: En regelbunden besiktning av ett ackrediterat besiktningföretag i syfte att utröna om avloppsanläggningen fungerar som förväntat.

Det finns en utmaning i att definiera omfattningen av besiktningen. Skall besiktningen omfatta platsens skyddsnivå, omgivningen med eventuella förändringar, nya dricksvattentäkter eller bedömningen om en gammal avloppsanläggning uppfyller dagens krav. Dessa frågor kräver en noggrann definition av ansvarsfördelningen.

MRV anser att alla avloppsanläggningar skall ha en första avloppsbesiktning redan efter ett år från installationsdatum. Detta då studier visat att nya avloppsanläggningar, oavsett reningsteknik, riskerar att lida av installationsfel. Genom att ha denna första besiktning efter ett år upptäcks eventuella installationsfel i ett ”tidigt” skede och miljöeffekterna minimeras. En fastighetsägare kan också på goda grunder snabbt påtala fel och brister till en leverantör/installatör. Därefter bör besiktning ske med ett fyraårigt intervall. Med detta förslag sker tre besiktningar innan den vanliga 10-års entreprenadgarantin löper ut. På så sätt erhåller fastighetsägaren ett gott skydd för sin miljöinvestering. Detta torde samtidigt bli en tydlig signal för entreprenörer om vikten av att göra noggranna och robusta installationer som håller i minst ett decennium. För befintliga avloppsanläggningar bör en första besiktning göras inom ett år från deklaraionsdatum för att sedan följa fyraårsintervallet.

Med besiktningar vart fjärde år fångar man upp anläggningar med begränsad livslängd eller de anläggningar där elektronik med stor sannolikhet behöver ses över alternativt bytas ut.

Besiktningssmannen rapporterar in till ett rikstäckande datainsamlingssystem. Från denna kunskapsbank hämtar kommunerna in rapporter för anläggningar i den egna kommunen. Genom att ha ett centralt register förenklas hanteringen och kostnaderna kan minimeras. Eventuella förändringar i kommunindelningar eller administrativa förändringar förenklas också med ett centralt register.

Sammanfattning:

Avloppsdeklaration är ett gott initiativ för att åstadkomma en ökad åtgärdstakt. MRV ger därför redan nu förslag till justeringar av det lagda förslaget som vi bedömer även ger en ökad medvetenhet och acceptans, bättre kvalitet på avloppsystemen och bättre skydd för fastighetsägaren.

Havs- och vattenmyndigheten ej lämplig för föreskriftsrätt

Utredningen föreslår (sidan 193) olyckligt att Havs- och vattenmyndigheten bör få föreskriftsrätt i frågor rörande små avloppsanläggningar för hushållspillvatten. Detta föreslås med bakgrund till det arbete som Havs- och vattenmyndigheten presenterat bl.a. i förslaget ”tydligare regler för små avloppsanläggningar”. Havs- och vattenmyndigheten ges därmed ett bemyndigande att placera delar i det av regeringen nerlagda förslaget till ett nytt regelverk.

Förslaget ”tydligare regler för små avloppsanläggningar”, blev i remissrundan mycket hårt kritiserat för flertalet brister och icke underbyggda eller förankrade förslag, kanske framför allt de juridiska aspekterna. Något även MRV uppmärksammat och belyst i sitt remissvar (se bilaga 1).

Det är viktigt att förstå att i samband med att Havs- och vattenmyndigheten presenterade förslaget ”tydligare regler för små avloppsanläggningar” kommunicerade myndigheten att förslaget skulle börja gälla redan 3 månader senare. Detta var givetvis inte möjligt, men konsekvenserna blev omgående stora då åtgärdstakten i stort sett upphörde ”i väntan på nya regler”. Än idag finns det kommuner som arbetar utifrån de ”nya reglarna”, trots att dessa aldrig blivit verklighet. Detta visar på Havs- och vattenmyndighetens oförmåga, alternativt ovilja, att hantera frågan på ett korrekt sätt och MRV anser att Havs- och vattenmyndigheten inte kan anses vara en lämplig instans att erhålla föreskriftsrätt i frågor rörande små avloppsanläggningar för hushållspillvatten.

Mycket av innehållet i förslaget som Havs- och vattenmyndigheten presenterade i ”tydligare regler för små avloppsanläggningar” kan med föreskriftsrätten ”smygas in” i ett förtydligande regelverk alternativt lokala regelverk. Detta är mycket oroande och skulle bli en osäker väg att gå för fastighetsägare, myndigheter och bransch. Förslaget som sådant innehåller strikt teknikstyrande förslag, där endast en typ av teknik förespråkas istället för teknikneutrala reningskrav.

MRV anser att finns det en beröringskräck på Havs- och vattenmyndigheten gällande våra akademiska institutioner. Interaktionen mellan Havs- och vattenmyndigheten som ansvarig myndighet och våra akademiska institutioner har drastiskt minskat sedan Havs- och vattenmyndigheten fick ansvaret för detta område. Detta kan bero på en stark akademisk fakta-resistens på Havs- och vattenmyndigheten. Istället för att engagera våra akademiska institutioners kompetens och stringens väljer istället Havs- och vattenmyndigheten konsekvent att förlita sig på ett smalt kluster av privata intressenter som sinsemellan har en gemensam ägarstruktur och är att betrakta som ett särintresse i branschen. MRV förstår att ett så starkt beroende och nyttjande av ett dessa privata intressenter också innebär att tolkningar och förslag blir starkt påverkade av dessa särintressen. Med anledning av att Havs- och vattenmyndigheten på ett så flagrant sätt har tillåtit sig att bli beroende av dessa privata särintressen gör myndigheten olämplig att axla en föreskriftsrätt.

Om Havs- och vattenmyndigheten erhåller föreskriftsrätt ser MRV en överhängande risk för att Sverige då får ett teknikstyrande och teknikhämmande regelverk som tillåter och stipulerar avloppslösningar som fortsatt inte går att verifiera eller kontrollera. Ett sådant regelverk kommer att underminera trovärdigheten i förbättringsarbetet med enskilda avlopp, samtidigt som det dödar förutsättningarna för innovation och sund teknik- och pris konkurrens. Av den anledningen motsätter sig MRV starkt att Havs- och vattenmyndigheten får föreskriftsrätt.

Sammanfattning:

MRV tillstyrker inte förslaget att ge Havs- och vattenmyndigheten föreskriftsrätt.

Havs- och vattenmyndigheten behöver ersättas

Utredningen föreslår att Havs-och vattenmyndigheten:

1. utses till tillsynsvägledande myndighet för länsstyrelsernas tillsyn över hur kommunerna uppfyller sin skyldighet enligt 6 § vattentjänstlagen.
2. får i uppdrag att tillsammans med Konsumentverket utveckla en nationell rådgivning och stödja kommunerna för ökad rådgivning.
3. får föreskriftsrätt när det gäller små avlopp upp till 200pe
4. skall ge stöd med kompetensutveckling och erfarenhetsutbyte till kommuner vad det gäller hur tillsyn, taxor och prövning kan utformas för att ge ökad åtgärdstakt.
5. får i uppdrag att genomföra en satsning inriktad på hur nya e-tjänster och IT-lösningar kan effektivisera tillsynen samt ta fram ett underlag om små avloppsanläggningars tekniska prestanda som både kommuner och fastighetsägare kan få tillgång till.
6. Havs- och vattenmyndigheten ska hjälpa kommunerna att få kunskap om kretsloppsanpassning av små avlopp och Naturvårdsverket ska bland annat hjälpa dem med hur avfallstaxan kan användas för att styra mot fler kretsloppsanpassade anläggningar.

MRV anser att ansvaret för ovanstående punkter i sin helhet flyttas till en annan myndighet på grund av att Havs- och vattenmyndigheten sedan ansvarsövertagandet från Naturvårdsverket har visat att myndigheten inte klarar av uppgiften. MRV anser att detta beror på både bristande kompetens och resursbrist. MRV kan inte heller se att Havs- och vattenmyndigheten visar på någon ambition att utveckla varken den egna verksamheten eller berörda myndigheters tillämpning av regelverket.

För att underbygga denna hållning vill MRV belysa några av de ansvarsområden som Havs- och vattenmyndigheten misslyckas med och som tyvärr blir skadliga för miljö, teknikutveckling, kretslopp, informationsspridning och tolkningen av dagens regelverk.

Genomförandet av Regeringsuppdraget som startade 2012 är att karaktärisera som ett monumentalt misslyckande. Författningsförslaget publicerades av Havs- och vattenmyndigheten den 30 september 2016 och lades därefter ner i sin helhet av regeringen/miljödepartementet den 25 oktober 2017.

- Författningsförslaget var verklighetsfrånvänt och oförankrat vilket gjorde att åtgärds-takten på befintliga icke-fungerande avlopp gick ner med 20%, mätt 6 månader efter publiceringen 2016-09-30.
- Havs-och vattenmyndigheten kommunicerade ikraftträdandedatum för den nya författningen till 2017-01-01, d v s tre månader efter att förslaget presenterades. Ur MRVs perspektiv var den tiden avsevärt kortare än uppsägningstid hos personalen i de berörda företagen (som följer kollektivavtal).
- Verkligheten visade sig senare vara något helt annat än vad Havs-och vattenmyndigheten trodde men de två exemplen ovan visar tydligt Havs-och vattenmyndighetens brist på förståelse om hur det egna arbetet påverkar branschens företag och framför allt åtgärdstakten.
- Havs-och vattenmyndigheten arbetade intensivt under perioden 2016-10—2017-10 med att informera och marknadsföra det nya regelverket vilket skapade en felaktig tro hos många kommuner om att ett nytt regelverk faktiskt var beslutat.
- Regeringen tvingades att starta upp ett nytt uppdrag ”Hållbara vattentjänster” för att adressera en av huvudpunkterna i RU från 2012, d v s åtgärder för att främja en högre åtgärdstakt, vilket inte alls adresserades i Havs-och vattenmyndighetens förslag trots att arbetet pågick i 4 år.
- Havs-och vattenmyndighetens faktiska författningsförslag innebar en teknikstyrning där MRVs bedömning är att förslaget juridiskt stred mot EU-lagstiftningen. Teknikstyrningen innebar:
 1. En kravsänkning för lejonparten av landet för att på så sätt formellt motivera och möjlig göra infiltrationer som inte uppfyller dagens krav och inte går att verifiera reningsmässigt och inte heller erbjuder något kretslopp
 2. Ett förbud för WC-avlopp för resterande Sverige som innebar ett teknikförbud för samtliga tekniker som renar WC-avlopp, oavsett reningsgrad. Således ett osedvanligt teknikfientligt regelverk

I kapitel 4.8.2 "Föreskriftsrätt för Havs- och vattenmyndigheten" lägger rapporten fram ett kontroversiellt förslag. I rapporten står att läsa "Utredningen anser att Havs- och vattenmyndigheten bör få föreskriftsrätt i frågor rörande små avloppsanläggningar för hushålls-spillvatten och därmed ges möjlighet att placera delar av det förslag till regelverk myndigheten tagit fram i en föreskrift eller låta kvarstå i allmänna råd.". MRV kan inte förstå annat än att utredningen föreslår att det av regeringen nerlagda författningsförslaget nu ska ges möjlighet att implementeras genom att Havs- och vattenmyndigheten får föreskriftsrätt. Detta kan inte bero på något annat än ett missförstånd hos rapportförfattarna.

Havs- och vattenmyndigheten ignorerar den teknikneutralitet som dagens regelverk stipulerar. Sveriges 290 kommuner tillåts agera utan styrning vilket gör att Sveriges kommuner tillåts ha extremt skilda tillstånds- och tillsynskriterier vilket drabbar trovärdigheten för hela åtgärdsarbetet. Två exempel på extrema kommuner är:

1. Södertälje kommun – teknikstyrningen har gått så långt att endast separerade system och slutna tankar tillåts.
2. På Gotland tillåter man uteslutande infiltrationer och markbäddar.
 - Detta tillåter man även på områden där markförutsättningarna INTE är lämpade för infiltration. (Att notera är att 40% av dricksvattenbrunnarna på Gotland är bakteriekontaminerade, enligt Region Gotlands egen uppgift)
 - Policyn på Gotland stipulerar att man måste gå ihop minst 6 fastigheter för att få anlägga ett minireningsverk. Detta förhållande har rått under hela den tid som Havs- och vattenmyndigheten har haft ansvaret för enskilda avlopp.
 - EU har kontaktat Region Gotland för att påtala missförhållanden i tillståndsgivningen. Havs- och vattenmyndigheten låter dessa missförhållanden fortgå utan åtgärder.

Havs- och vattenmyndigheten accepterar (och styr mot) en och endast en typ av kretsloppslösning, separerade system där WC-slammet sedan sprids på mark, trots riskerna som finns med spridning av hormoner, antibiotika, mikroplaster mm. Detta trots att andra kretsloppslösningar finns att tillgå redan idag. Nya giftfria kretsloppsmetoder utvecklas nu och kontinuerligt men riskerar att strida mot ett teknikstyrande regelverk som Havs- och vattenmyndigheten önskar.

En naturlig myndighet att överta ansvaret är Naturvårdsverket eftersom de redan idag har ansvaret för avloppsanläggningar >200pe. En ansvarsgräns vid en viss belastning/anläggningsstorlek motverkar en helhetssyn inom detta område. Än viktigare blir detta då denna rapport "Hållbara vattentjänster" pekar ut vikten av att göra det smidigare att uppföra samfällighetsanläggningar. Att samtidigt göra en uppdelning av ansvaret vid 200pe blir då extremt kontraproduktivt och upplagt för ansvarskonflikter. Exempel: Hur hanteras en samfällighet som idag är 150pe men med en potential på utvidgning till 250pe. Vilken myndighet skall då vara ytterst ansvarig?

Naturvårdsverket torde ha avsevärt mycket bättre förutsättningar att skapa en enhetlig, teknikneutral och teknikbejakande tolkning av dagens regelverk än Havs- och vattenmyndigheten klarar av. Naturvårdsverket som idag arbetar med större reningsverk torde se egenskaper, förtjänster och nackdelar som erbjuds av olika tekniska lösningar. Detta i sin tur är en förutsättning för att skapa och uppmuntra ett teknikneutralt regelverk där tillstånd, tillsyn, service och avloppsdeklaration sammanfogas i ett enhetligt regelverk.

Med en teknikneutral tillämpning av regelverket som kan mätas och verifieras över tid gynnas såväl miljö, kostnadsbild och trovärdigheten i att en adekvat avloppsrening är en väsentlig del av Sveriges hållbara vattenmiljö.

Naturvårdsverket är även ansvarigt för regelverket kring kretsloppshantering av avloppsslam. Detta område är under stark utveckling runtom i Europa där en storskalig slamhantering med hjälp av förbränning ses som en övergripande och säker lösning som stödjer ett giftfritt kretslopp av såväl storskaliga som småskaliga avlopp. Idag vägrar dock Havs- och vattenmyndigheten hårdnackat att acceptera andra kretsloppslösningar än separerade system/slutna tankar med tillhörande spridning av WC-slam för små avlopp. Detta trots de uppenbara slamspridningsriskerna som denna lösning innebär. LRF är tydliga med att endast en giftfri kretsloppsfraktion kan tillåtas vilket LRF inte anser att WC-fraktion från en sluten tank är.

Med Naturvårdsverket som ansvarig myndighet finns förutsättningar för att såväl storskaliga som småskaliga avlopp med tillhörande kretslopp samordnas i ett effektivt regelverk.

Sammanfattning:

MRV anser att Sverige behöver en annan myndighet som ansvarar för enskilda avlopp <200pe. MRV föreslår att ansvaret tilldelas Naturvårdsverket som tidigare har haft ansvaret, som ansvarar för avloppsanläggningar >200pe samt att Naturvårdsverket redan ansvarar för ett närliggande område, slamhantering.

www.mrv.nu